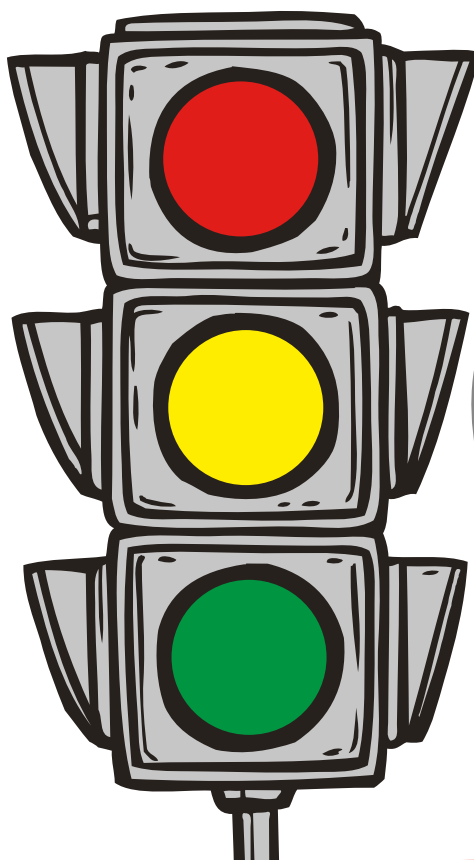

SIGNAL-DANSK

Komma
foran
som/der?

Komma
foran at?

Anførsels-
tegn

Bindestreg

Kolon

TEGNSÆTNING

Komma foran som/der?

Hvis du støder på ordene som/der i din sætning, skal du altid sætte komma foran ordet, HVIS som/der kan erstatte hinanden i sætningen. Fx:

Mikkel har en trøje, **der** er blå.

Sætningen kunne også hedde:

Mikkel har en trøje, **som** er blå.

SOM/DER

← som/der er
henførende stedord.
Ordene henfører til noget andet.
Her: Trøjen.

Husk: Der skal kun automatisk være komma foran som/der, hvis det er et hendførende stedord, der kan erstatte hinanden. Der er fx ikke komma foran som/der i disse sætninger:

Sidder **der** en fugl på grenen? Signe ankommer **som** den sidste.

I de to sætninger kan som/der ikke erstatte hinanden.

OPGAVE 1

Sæt komma i sætningerne. Obs! Det er ikke alle sætninger, der skal sættes komma i.

Jeg kender en mand der er maler.

Mon han maler alle vægge som trænger til maling?

Han har en spand maling som han købte i Flugger.

Maleren maler som en drøm.

Mon der skal males hele dagen?

Han kigger på væggen der er gammel.

Snart er væggen så god som ny.

Komma foran at?

Når du sætter kommaer, skal du tit sætte komma foran ordet at, hvis der kommer en ledsætning bagefter. Du kan prøve at sætte x og o i sætningen og se, om der skal være komma foran at:

AT?

Jeg synes, **at** Lise er sød.

X O X O

Du må dog **ALDRIG** sætte komma før at, hvis der kommer et udsagnsord bagefter (at skrive, at være, at løbe ...) Fx:

Det er svært at stove. Det er fedt at være i bio. Du må huske ikke at løbe på gangen.

OPGAVE 2

Sæt komma i sætningerne. Obs! Det er ikke alle sætninger, der skal sættes komma i.

Det er vigtigt at være i god form.

I idræt siger læreren at børnene skal lave øvelser.

Selma kan lide at hoppe over bummen.

Svend vil prøve at kravle helt op til loftet.

Villum siger at han er den bedste til at sji

Signe svarer at det ikke passer.

Hun ved at hun kan sji

Læreren synes at alle børnene er gode til at dyrke sport.

Det handler bare om at være med!

OPGAVE 3

Komma foran som/der og komma foran at?

Læs sætningerne. Er kommaet rigtigt eller forkert? Sæt kryds.

Albert siger, at han gerne vil i svømmehallen i dag.

Mor synes, at de skal vente til weekenden.

Albert elsker, at være i svømmehallen.

Han kan lide bassinet, der har bølger i.

Han har det, som en fisk i vandet.

Albert forsøger, at overtale mor til at tage afsted.

Albert argumenterer for, at det er sundt at svømme.

Til sidst lykkedes det Albert, at overtale mor.

De må løbe efter bussen, der kommer om lidt.

I bussen er, der mange mennesker.

Albert klæder om og skynder sig, at løbe ind i hallen.

Der er mange, der svømmer i det store bassin med bølgerne.

Albert vil også prøve, at svømme i bølgerne.

Han kigger efter mor, som heldigvis kommer nu.

Mor siger nemlig, at han ikke må bade alene.

Det er bare fedt endelig, at plaske i vandet!

[illegible]

Bindestreg

Bindestreger bruges faktisk ret ofte i det danske skriftsprog, og det er derfor godt at vide, hvornår du skal bruge dem. Her er nogle eksempler på, hvornår du skal sætte bindestreg:

BINDESTREG

Sammensætninger med tal: Den 12-årige pige hedder Beate.

Sammensætninger med forkortelser:

Jeg ser tv-serier på min mobil.

Vi håber, Danmark vinder VM-fodbold.

tv og VM er forkortelser.
(television og verdensmesterskabet)

Ord, der starter eller slutter med det samme:

Lars lægger underbukser og -trøjer i skuffen.

Min mor er øre- og halslæge.

(underbukser og undertrøjer)
(øre-læge og halslæge)
Bindestregen erstatter det ene ord.

OPGAVE 4

Skriv sætningerne på linjerne, men indsæt bindesteg de rigtige steder.

Du kan få kaffe ved 15tiden.

Jeg får nye løbesko og løbebukser.

Han taber en 10krone på gulvet.

Danmark spiller godt til EMhåndbold.

Jeg følger med i både dansktimen og matematiktimen.

Kolon

Kolon sætter du foran noget, du opremser, eller som forklaring eller et eksempel på det, du vil vise. Fx:

KOLON

Gåden er løst: Pengene er på loftet.

Kolon bruges også foran et citat eller direkte tale. Fx:

Palle siger: "Nu skal jeg hjem."

Kolon kan i mange tilfælde også erstatte ordet "nemlig". Fx:

Der er inviteret to børn: Frida og Knud.

OPGAVE 5

Skriv sætningerne på linjerne, men indsæt kolon de rigtige steder.

Jesper råber "Jeg er sulten!"

Jeg har to dyr en kat og en kanin.

Bogen endte godt Mysteriet blev opklaret.

Min lærer siger "Nu skal I læse."

Der er to vikarer i klassen Trine og Magnus.

Anførelstegn (1)

Du kender sikkert anførelstegn under navnet **gåseøjne** eller **citationstegn**. Anførelstegn skal bruges, når du skal markere direkte tale eller citater.

ANFØRELSTEGN

Direkte tale kan se sådan ud:

Mille siger: "Jeg er træt."
"Har du ikke sovet nok?" spørger mor.
"Jo, men jeg er stadig træt," svarer Mille.

OPGAVE 6

Skriv sætningerne på linjerne, men indsæt anførelstegn de rigtige steder.

Mor siger Vi skal spise nu.

Skal vi spise allerede? svarer far.

Ja, for jeg er sulten, siger mor.

Far kalder: Lauritz vi skal spise nu!

Mor siger: Jeg har ikke lavet mad.

Jeg har heller ikke lavet mad, svarer far.

Anførelstegn (2)

Ud over at bruge anførelstegn ved direkte tale, kan du også bruge anførelstegn, når du skal understrege noget ironisk, eller hvis noget ikke helt er, som det udgiver sig for at være. Fx:

ANFØRELSTEGN

Far synes selv, han er "morsom".
"Slottet" var faktisk bare en lille hytte.

Anførelstegn kan også bruges, når du skal markere en titel, fx på en bog, et skuespil eller navnet på en bygning. Fx:

I klassen læser de "Et juleeventyr" af Charles Dickens.
"Musikkens hus" i Aalborg blev indviet i 2014.

OPGAVE 7

Skriv sætningerne på linjerne, men indsæt anførelstegn de rigtige steder.

Vi læser Harry Potter, og bagefter ser vi filmen.

I Sidney besøger vi Operahuset.

På teateret opfører de Frændeløs hvert år.

Sikke en pæn kjole hun har på.

Det er heldigt, jeg skal tidligt i seng.